

Praktijkvoorbeelden duurzame mobiliteit

Fietsbeleid in Apeldoorn zorgt voor doorstroming en goede luchtkwaliteit

In de jaren 80 van de vorige eeuw vestigden grote bedrijven als Centraal Beheer en delen van de Belastingdienst zich in Apeldoorn. Daardoor groeide het inwonersaantal en het woon-werk verkeer in de gemeente sterk. In plaats van af te wachten welke problemen dat zou opleveren met de mobiliteit, besloot de gemeente vanaf dat moment sterk in te zetten op fietsbeleid. En met succes. Apeldoorn is volgens Wim Mulder van de gemeente anno 2009 een echte fietsstad. En dat wil de gemeente graag zo houden. Het fietsbeleid draagt bij aan een duurzame mobiliteit in de stad. Daarbij spelen volgens Mulder de doorstroming en de luchtkwaliteit een even belangrijke rol.

ons fietsbeleid had het ambtelijk apparaat al goed nagedacht over hoe de gratis stallingen geregeld konden worden. De politiek was een groot voorstander van gratis stallingen. En de winkeliers gaven eind jaren 90 aan dat ze veel last hadden van verkeerd geparkeerde fietsen. Ze vroegen ons om mee te denken over een oplossing. Als op zo'n moment die drie partijen bij elkaar komen en allemaal hetzelfde nastreven, dan valt alles op zijn plaats." Dus vanaf 1998 waren de vier fietsstallingen in het centrum van Apeldoorn gratis.

Vanaf 1998 zijn de fietsstallingen in Apeldoorn gratis. In 1997 werden 150.000 fietsen in de stalling geplaatst. In 2002 waren dat er 600.000 en sindsdien is dat aantal ongeveer gelijk gebleven. De exploitatie van de gratis stallingen kost de gemeente jaarlijks 500.000 euro. Dit wordt gefinancierd uit de opbrengsten uit parkeergelden voor auto's.

Apeldoorn voert sinds de jaren 80 van de vorige eeuw een consistent fietsbeleid waarbij aandacht is voor:

- 1. Infrastructuur*
- 2. Stalling*
- 3. Marketing en gedragsbeïnvloeding*

Deze aspecten worden uitgewerkt in jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

Het aanleggen van goede fietsroutes naar de stad alleen is volgens Mulder niet voldoende. Het is ook nodig om aandacht te besteden aan het veilig, comfortabel en goed wegzetten van de fietsen. In 1990 zag de eerste gemeentelijke Stallingsnota het licht. Dat resulteerde in vier stallingen in het centrum waar fietsers voor 1 gulden hun fiets veilig konden achterlaten. Maar de gemeente wilde nog een stap verder gaan en de stallingen gratis maken. Mulder: "Omdat we al jaren bezig waren met

Mulder stelt dat het fietsbeleid in Apeldoorn een succes is. "De modal split komt voor de fiets uit op 48 procent." Dat is wel iets waar je volgens Mulder aan moet werken. "De auto blijft een grote concurrent voor de fiets. Het is dan ook een continu proces om de fiets op de agenda te houden." Om inspiratie op te doen bezocht Mulder de Deense stad Odense waar de gemeente een warm voorstander is van fietsen. "Daar maakte ik kennis met de fiets-telpeal. Die staat daar in het centrum en die telt elke fiets die voorbijkomt. Op de telpeal kun je ook zien hoeveel fietsers de afgelopen jaren dat punt passeerden. Op

>>>

die manier wordt zichtbaar voor voorbijgangers hoeveel fietsbewegingen er eigenlijk zijn in de stad." Inmiddels staat er ook een fiets-telpaal in de gemeente Apeldoorn. Dat werkt volgens Mulder omdat iedereen opeens over de fiets gaat praten. "Je kunt er ook leuke dingen aan koppelen zoals een wedstrijd 'Raad hoeveel fietsers de komende twee maanden de fietspaal passeren'. Zorg voor een leuke prijs en je krijgt volop publiciteit. En dat zorgt er weer voor dat mensen gaan nadenken over fietsen in Apeldoorn."

Maatregelen die de gemeente Apeldoorn heeft genomen in het kader van het fietsbeleid zijn:

1. Vrij liggende fietspaden langs alle drukke wegen
2. Fietsdoorstroommassen
3. Gratis fietsenstallingen
4. Fiets-telpaal
5. Oplaadpunten voor elektrische fietsen
6. Veilige inrichting woonomgeving
7. Recreatief fietsknooppunten netwerk

Apeldoorn is al lang met fietsbeleid bezig. Volgens Mulder is het grote voordeel hiervan dat je intern niemand meer hoeft te overtuigen van het belang van fietsen. "Dat scheelt veel uitleggen bij afdelingen als Stedenbouw en Beheer en onderhoud." Een goed fietsplan is volgens Mulder onontbeerlijk. "En bega niet de fout om in zo'n plan voor te stellen om in één keer 100 kilometer nieuw fietspad aan te leggen. Daar is het geld niet voor, dus dat moet je spreiden over jaren. In het fietsplan moet niet alleen aandacht zijn voor de infrastructuur, maar ook voor stallingen en marketing/gedragsbeïnvloeding. Het is goed daarbij raakvlakken te zoeken met andere beleidsterreinen zoals gezondheid en milieu. Op die manier krijg je gemakkelijker support van andere afdelingen." En presenteer dat fietsbeleid niet in een uitgebreide notitie. Mulder: "Maak er een mooie glossy uitgave van met prachtige foto's en van hooguit tien pagina's. Dat laten mensen graag op hun bureau slinge-

ren en het zorgt intern voor draagvlak en enthousiasme."

Om fietsen nog aantrekkelijker te maken op die korte afstanden legt Apeldoorn een netwerk van fietsdoorstroommassen aan.

Op fietsdoorstroommassen:

1. hebben fietsers voorrang op alle autoverkeer;
2. zijn de fietspaden van comfortabel asfalt;
3. zijn routes veilig;
4. zijn routes goed herkenbaar.

Tot 2011 wil de gemeente tien hoogwaardige fietsroutes aanleggen.

De afgelopen jaren heeft de gemeente in haar fietsbeleid vooral aandacht gegeven aan stallingen en infrastructuur. De komende tijd ligt de focus op marketing en gedragsbeïnvloeding. De fiets-telpaal maakt daar onderdeel van uit. Ook is in samenwerking met Gazelle en Albert Heijn een boodschappenkar ontwikkeld, de zogenaamde i-shop, die meegenomen kan worden in de winkel en die gemakkelijk achter de fiets kan worden gehangen. De gemeente heeft inmiddels 50 i-shops aangeschaft en die worden vanaf september getest in een Albert Heijn filiaal. Daarbij weet Mulder dat burgers niet zo gevoelig zijn voor argumenten als milieu en luchtkwaliteit. "Mensen kiezen voor de fiets omdat het gemakkelijk is. Of ze zijn gevoelig voor het argument dat fietsen goed voor de gezondheid is. En natuurlijk is fietsen ook gewoon leuk. Daar leggen we in de communicatie dan ook de nadruk op. En dat het goed is voor de doorstroming en de luchtkwaliteit, dat is dan weer positief voor ons als gemeente."

Meer informatie

Wim Mulder
Gemeente Apeldoorn
Telefoon: 055 5802548
E-mail: w.mulder@apeldoorn.nl
Website: www.apeldoorn.nl/smartsite.dws?id=123386

.....